

FRANÇOIS OZON over RICKY:

“Zijn kijkers genoeg open van geest om mijn film te accepteren?”

“Ik wou niet dat RICKY zou gelijken op de films van Tim Burton of Walt Disney. Het was geen voorwendsel om speciale effecten te gebruiken. De film moest in de realiteit verankerd zijn. Ik wou het realisme van de Dardenes en Ken Loach aanwenden, maar dan in een andere richting” vertrouwt François Ozon (‘8 Femmes’, ‘Les amants criminels’, ‘Angel’) ons in Parijs toe.

BERT DEJONCKHEERE – FREDDY SARTOR

FRANÇOIS OZON

FILMMAGIE: RICKY is gebaseerd op een novelle van zo'n negen pagina's.

FRANÇOIS OZON: Voor mij begint de film met de novelle van Rose Tremain. Het idee heb ik behouden: een soci-

aal zwak gezin krijgt plotseling een buitengewone baby. In de novelle is het de buurvrouw die het voorval met de baby vertelt. Op het einde pleegt de moeder zelfmoord in het meer en de buurvrouw adopteert het meisje, dat min of meer haar dochter wordt. Het einde is mooi want het meisje gaat elke avond slapen met haar armen in de lucht alsof ze wil wegvliegen. Paco is in de novelle een echte smeerlap, die alleen maar gekomen is voor het geld. En wanneer de baby verdwijnt en de journalisten afdruipen is hij ook niet meer te zien. Dat is grotendeels de reden waarom de vrouw zelfmoord pleegt. De novelle is nogal zwart. Het begrip angst zit niet in de novelle, wel verwaarlozing, van het

meisje, het dochtertje, en de zoektocht naar haar plaats in het gezin. Misschien is dat angst. Ze voelt dat haar moeder haar loslaat en dat er iemand bijkomt: eerst Paco en daarna een baby. Ze is twee keer bang.

Kan je in de baby een soort van engel zien?

OZON: Ik aanvaard elke interpretatie, maar voor mij is het géén engel. Visueel heb ik hem zeker niet als een engel voorgesteld. Ik toon de fysieke transformatie op een bijna organische, gore manier. Toen men het scenario las dacht men een engel te zien, maar dat wilde ik helemaal niet. Ook de kleuren van de veren, de manier waarop we dat hebben uitgewerkt, doen niet aan een engel denken. De enige keer waar je kunt zeggen dat het een engel is, is op het einde wanneer de baby terugkeert... En je kan denken dat het een hallucinatie is, een droom, en niet de realiteit! Voor mij was het vooral belangrijk om die lichamelijke transformatie te tonen. Het verhaal is fantastisch maar

men moet er wel in geloven. Volgens mij zorgt de realistische scène in het begin ervoor dat men het verhaal aanvaardt. In de publiciteit zijn baby's altijd schattig en lief, *très angélique*. Een gezuiverde kijk op een baby terwijl het ook een lichaam is dat voortdurend verandert.

Centraal staat het moederinstinct, het moedergevoel? En het idee van een kind dat vrij wil zijn?

OZON: Dat was niet echt gewild maar het zit wel in de film. Een kind dat zijn vrijheid gaat vinden. De vrouw aanvaardt dat. Op een bepaald moment moet een moeder haar kind loslaten. De moeder heeft een innige band met de baby zoals ze die voordien ook had met Lisa, haar dochtertje. De biologische vader wou het meisje niet houden. Dat is de reden waarom ze gescheiden zijn. De manier waarop de vrouw en Lisa in het begin samenleven is bijna als een koppel. Wat mij interesseerde was te tonen hoe deze visionaire vrouw op een bepaald moment de andere laat bestaan.

Hoe riskant was deze onderneming want je vertelt toch iets zeer ongewoons?

OZON: Ik ben altijd een kind gebleven (*lacht*). We wilden met de kijker 'spelen', hem in de war brengen, hem op het verkeerde spoor zetten. In het begin laten we voelen dat hij naar een realistische film zit te kijken, een film van de Dardennes. Naar het einde toe brengen we wat Cronenberg en nog andere dingen. Toch creëren we ook afstand dankzij enkele humoristische scènes. Daar hou ik zelf van. Ik word graag verrast: dingen zien die ik niet had verwacht, in de war gebracht worden, enz. Dat is erg riskant. Het kan lukken maar het kan er ook belachelijk uitzien. Gaan de mensen het geloven of niet? *Moi, j'ai une croyance dans le cinéma, j'aime le cinéma!* Zijn kijkers genoeg open van geest om mijn film te accepteren? Dat vind ik interessant aan RICKY.

De baby heeft een Engelse naam: Ricky?

OZON: De titel van het boek in het Frans is 'Léger comme l'air' terwijl de Engelse titel 'The Moth' is, motten die door het licht worden aangetrokken, zoals Ricky. Het verhaal van de novelle speelt in de Verenigde Staten. Voor Amerikanen klinkt Ricky wat klunzig, al beantwoordt de naam wel aan het sociale milieu dat beschreven wordt. In sociaal zwakkere milieus geeft men kinderen vaak namen uit Amerikaanse tv-series. Zowel voor Fransen als Engelsen klinkt Ricky schattig.

Je hebt ook voor de hoofdrol een niet voor de hand liggende theateractrice gekozen?

OZON: Voor mij was dat evident, voor de producenten niet. Ik had het al eerder meegemaakt met

Charlotte Rampling in *Sous le sable*. Rampling was zogenaamd te oud en haar carrière al twintig jaar voorbij. Ik had er evenwel vertrouwen in en heb voor haar gevochten. Ook Alexandra (Lamy) heeft moeten vechten om zich te doen gelden. Ik wilde geen intellectuele, maar een populaire actrice voor deze rol van fabrieksarbeidster. Het zou geen rol geweest zijn voor iemand zoals Isabelle Huppert. Een heel goede actrice, maar het geheel moet goed zitten. Alexandra geloof je meteen. Dat is belangrijk, want de hele film is een kwestie van erin te geloven.

De film begint met een monoloog van Alexandra. Het lijkt wel uit een flard reportage te komen?

OZON: Ja, en dan volgt een flashback. Dat was een manier om direct het personage te leren kennen en het thema van de film, het moedergevoel, en – een pervers ideeetje van mezelf – de kijker op een verkeerd spoor te zetten. De beginscène zit eigenlijk in het midden van de film, maar daar werkte ze niet. Dat is het vreemde met montage, soms zijn er scènes die goed gelukt zijn, maar niet aanslaan. Het brengt de kijker ook in de war; velen houden niet van scènes die vragen oproepen. Ik wel, ik hou ervan mensen te verplichten de hele film nog eens in hun hoofd te zien.

We herkennen de Dardennes en Cronenberg. En de spiritualiteit van Bresson?

OZON: Daar heb ik zelf niet bij stilgestaan. Maar het einde heeft misschien een religieus tintje. De bijna-zelfmoordscène in het water doet sterk denken aan Bressons *Mouchette*. Je kunt echt geen

tabula rasa houden in de films die eerder zijn gemaakt. Ze zijn er en ik heb er zelf heel wat gezien. Ik ben een cinefiele cineast.

Welke film heeft je er destijds toe aangezet om zelf ook films te gaan maken?

OZON: Vooral de films van Eric Rohmer waren heel belangrijk. In het bijzonder *Le Rayon Vert*. Mij werd toen duidelijk dat cinema heel toegankelijk is, ook al kan een film over intimistische dingen gaan. Die film gaf me de indruk dat ik dat zelf ook zou kunnen. ✕

INTERVIEW PARIJS – 17 JANUARI 2009

RICKY

In de proloog van RICKY zet François Ozon de toeschouwer (bewust) op het verkeerde been. In een documentaire stijl, die doet denken aan die van Ken Loach, vertelt een vrouw aan een hulpverlenster (die buiten beeld blijft) over haar uitzichtloze situatie; ze is een alleenstaande fabrieksarbeidster die de zorg voor haar jongste kind niet meer aankan. In welk genre belanden we deze keer bij Ozon? Een sociaal drama? Of in een melodrama in de vierde wereld? Een idee waar ik mij op de een of andere manier wat oncomfortabel bij voel. Maar even later blijkt dat het niets van dat alles is. De openingsscène past als een puzzelstukje ergens in het midden van de plot. Het is aan de toeschouwer achteraf om de puzzel te maken. Ozon speelt met plezier een spel met het verschil tussen plot en story. Voor wie hierdoor geprikkeld raakt, valt er nog veel meer te ontdekken in deze film. De belangrijkste vaststelling na het bekijken van RICKY is echter dat Ozon zich langzamerhand aan het ontwikkelen is tot een filmmaker die de vormelijke

spelletjes gaat overstijgen. Ozon heeft een boodschap. De beelden van de rellen en gewelddadigheid die voortvloeien uit de uitzichtloze situatie in de Franse buitenwijken liggen nog vers in ons geheugen. Het lijkt waarschijnlijk dat Ozon hierdoor ook geraakt is. RICKY toont echter niet de uitspattingen maar de monotonie van het leven in deze buurten. Hij toont ons het eentonige leven van doodbrave mensen in een sociale woonwijk: de dagelijkse sleur, de onderdrukte lust, het werk. Maar gaandeweg laat hij zien dat er binnen deze leefwereld ook uitzonderlijke, miraculeuze dingen kunnen gebeuren. Want de baby waarvan sprake in de proloog is anders dan de anderen. Hij heet Ricky en hij zal het sombere universum omtoveren tot een fantastisch sprookje. De film is gebaseerd op het kortverhaal *The Moth* uit de bundel *The Darkness of Wallis Simpson* van de Engelse schrijfster Rose Tremain. De poëtische kracht van haar verhalen schuilt in de combinaties die zij maakt van het alledaagse, het banale en het vreemde, het buitengewone. Ozon weet dat perfect te vertalen in filmtaal. Een van de mogelijke boodschappen van de film zou kun-

nen zijn dat we geen angst moeten hebben van het vreemde en dat we niemand met de vinger moeten wijzen. Dat vormt een belangrijke rode draad in de films van Ozon en stoelt op het linkse homopolitieke gedachtegoed. Ozon is veel meer dan een entertainer. Ozon is een politiek cineast. In deze film ontdekt hij daarenboven schoonheid in een grauw milieu. Is het omdat hij geraakt is door de sociaal-politieke problemen in zijn land dat deze regisseur, die de controverse in het verleden niet schuwde, nu een film maakt die een ode is aan het humanisme, een ode aan de liefde? Met de rustige, vastberaden filmtaal die hij met RICKY ontplooit, bewijst François Ozon opnieuw dat hij een van de meest talentvolle regisseurs van zijn generatie is. ✕

RUDI MEULEMANS

drama / reg. & sce. François Ozon / fot. Jeanne Lapoirie / muz. Philippe Rombi / mon. Muriel Breton / act. Alexandra Lamy (Katie), Sergi Lopez (Paco), Mélusine Mayance (Lisa), Arthur Peyret (Ricky), André Wilms (dokter) / pro. Philippe Delest, Claudie Ossard & Chris Bolzli / F-1 / 2008 / 90' / dis. Cinéart

» RELEASE 4 MAART